

Perspectief Waarmaken Programma

11 september | 13:00-17:00

Inlooplunch 12.00 uur

Kanaal 30 - Utrecht

Strafrecht met perspectief

Perspectief Waarmaken

'Perspectief waarmaken' is de afrondende, interactieve, praktijkgerichte bijeenkomst in het kader van het meerjarige project **'Strafrecht met Perspectief'**. In dit project staat de vraag centraal hoe de strafrechtspleging *anders, effectiever en slimmer* kan.

Waarom? Omdat er behoefte is aan reacties op veelvoorkomende criminaliteit waar slachtoffers, daders en samenleving daadwerkelijk verder mee kunnen. Waarbij gebruik wordt gemaakt van de onbenutte kracht van betrokkenen en samenleving. En waar er meer aandacht is voor preventie met een belangrijke rol voor zorg en het sociaal domein.

Over Strafrecht met Perspectief

'Strafrecht met Perspectief' is een project waarbij over de periode 2021 - 2023 met in totaal zo'n 30 professionals, ervaringsdeskundigen en experts het gesprek is gevoerd over een meer betekenisvolle respons op veel voorkomende criminaliteit. Door te luisteren naar elkaars ervaringen, kennis en verhalen groeide gedurende de 10 dagen stakeholder dialogen een gedeeld perspectief. Dit perspectief is te vinden op de [website \(strafrechtmetperspectief.hiil.org\)](https://www.strafrechtmetperspectief.hiil.org), de [samenvattende rapportage](#) en in het [position paper](#) t.b.v. parlementaire verkenning strafrechtketen (beide te downloaden op de website). Het project is uitgevoerd door [Hiil](#) in samenwerking met [Reos Partners](#).

Programma

11 september | 13:00-17:00 | Kanaal 30 - Utrecht

12:00 - 13:00	Inloop & lunch
13:00 - 13:20	Welkom & opening
13:20 - 13:40	Keynote: Disa Jironet
13:45 - 14:45	Workshopronde 1
14:45 - 15:00	<i>Pauze</i>
15:00 - 16:00	Workshop ronde 2
16:00 - 16:15	<i>Pauze</i>
16:15 - 17:00	Plenaire sessie in teken van toekomst
17:00 - 18:00	Borrel

Keynote Disa Jironet

In haar werk bij het Openbaar Ministerie en in haar rol als schrijver onderzoekt zij voortdurend de plek van menselijke verhalen binnen het strafrechtssysteem. De momenten waarop de leefwereld botst met de systeemwereld fascineren haar, en dit zijn volgens haar de momenten waarop de inzet van de magistraat onontbeerlijk is. Zij neemt ons mee in zo'n moment waarin een ingewikkeld dilemma ontstond. Vanuit dit verhaal onderzoekt zij de verschillende waarden van een horizontaal en een verticaal rechtssysteem, en of het mogelijk is om het beste uit beide werelden te verenigen. Uit een overtuiging dat we zowel feiten als verhalen nodig hebben om verandering teweeg te brengen, zoekt zij naar een nieuw perspectief op het strafrechtssysteem dat de deelnemers mee kunnen nemen tijdens de conferentie en daarna.

Disa Jironet

(1986) werd geboren in Zweden en kwam op haar negende naar Nederland. Ze studeerde aan de Universiteit van Utrecht en werkte o.a. voor het Joegoslaviëtribunaal en bij mensenrechtenadvocaat Liesbeth Zegveld. Ze is vijftien jaar werkzaam bij het Openbaar Ministerie, waarvan negen jaar als officier van justitie. In 2020 werd haar boek *Misdaad en Mededogen* (Ambo|Anthos) gepubliceerd, waarin zij de plek van menselijke verhalen binnen het strafrecht onderzoekt. Ze is beoefenaar van het soefisme en had Johannes Witteveen als leermeester.

De Workshops

Workshopronde 1 | 13:45u - 14:45u

1. Ik wil, ik kan, ik heb nodig: Leren van Ruwaard

In de Proeftuin Ruwaard gebeurt iets bijzonders. Niet systemen en organisaties staan centraal, maar de behoeften van mensen. Bij lichte delicten, die normaal zouden instromen in de ZSM-procedure, wordt nu met verdachten verkend: wat wil jij, wat kun je zelf doen en wat heb je nodig? Dit gesprek maakt het mogelijk om samen tot oplossingen te komen en op basis daarvan een advies te formuleren aan het Openbaar Ministerie. Zonder daarbij te denken vanuit bestaande regels, protocollen of financieringsstromen. En met succes!

De aanpak is domeinoverstijgend: zowel justitie, sociaal en zorgdomein zijn betrokken. De financiering is eveneens domeinoverstijgend. Wat is het geheim van Ruwaard? Wat kunnen andere gemeenten leren van de proeftuin? Is dit iets voor heel Nederland?

GGZ verpleegkundig specialist **Oscar Boerboom** en voorzitter van de Raad van Bestuur van GGZ Oost-Brabant **Fred Pijls**, beiden betrokken bij de Proeftuin, gaan hierover met de deelnemers aan de workshop in gesprek.

2. Gezien worden als persoon: verhalen van ervaringsdeskundigen

Het beeld dat we als samenleving hebben van verdachten en daders is vaak heel eendimensionaal, waarbij daders gereduceerd worden tot het delict dat zij hebben begaan. Ook in de strafrechtelijke procedure kunnen zij vaak hun stem niet laten horen, laat staan dat hun verhaal wordt gehoord. Het kennen van hun verhalen is echter van groot belang. Om te begrijpen waarom zij bepaalde keuzes hebben gemaakt, om te begrijpen ook wat hen in staat stelt hun leven weer in de goede richting te bewegen. En hoe moeilijk dat soms is. Welke hulp zij daarbij nodig hebben en wat professionals en anderen daarin kunnen betekenen.

In deze workshop delen drie ervaringsdeskundigen hun verhaal: **Chadi Akdah**, **Michel Groen** en **Yassine Radi Hemdi**. Zij zullen worden geïntroduceerd door **Rachid Ben Meftah**, coördinator Forsa! bij Bureau Maatschappelijk Herstel en Rehabilitatie (MHR)

3. De belofte van R&D

De veranderopgaven waar het strafrecht voor staat zijn groot: betere realisatie van de strafdoelen via vernieuwde procedures, snellere inzet van effectievere interventies en ketenfinanciering die daarbij past. Systematisch onderzoek en (vooral) ontwikkeling is daarvoor nodig.

In deze workshop bespreken **Maurits Barendrecht**, Programme Director NL bij HiiL en **Krijn van Beek**, directeur Policy Design Studio hoe een plek te creëren waar vernieuwde procedures, interventies en methoden kunnen worden (door) ontwikkeld, een soort ontwikkelcentrum. Samen met de deelnemers proberen ze tot antwoorden te komen op vragen als: Wat zijn de ontwikkelopgaven van het strafrecht?; Wie zou dat moeten uitvoeren?; Vanuit wie kan de opdracht komen?; Hoe zou onderzoek en ontwikkeling moeten worden bekostigd? Hoe zorgen we er voor dat structurele ontwikkeling echt een plek krijgt in de sector?

4. Restorative Cities & Duurzame detentiehuisen in Europa

Deze sessie gaat over het duurzame ecosysteem van een detentiehuis en de rol daarvan binnen een Restorative City. Een Restorative City onderzoekt manieren om een stad op lokaal niveau rechtvaardiger te maken, met betrokken burgers, waarbij welzijn op de voorgrond staat. We tonen vormen van kleinschalige detentievoorzieningen in Europa en bespreken vanuit verschillende landen interessante beleidsinitiatieven als het gaat om vervanging van grootschalige gevangenissen met kleinschalige (detentie)voorzieningen.

Leroy van der Hurk, inmiddels o.a. dichter en medewerker bij zorginstelling Pluryn na vroeger jarenlang gevangen te hebben gezeten, bespreekt specifiek voor Nederland hoe zijn meest ideale kleinschalige voorziening er uitziet en staat stil bij methodieken voor medewerkers om de bewoners zo goed mogelijk te begeleiden. Deze workshop vindt plaats onder leiding van **Veronique Aicha**, Head of Social Impact RESCALED Europe.

5. Herstelcirkels – het belang van systemisch werken

In deze workshop staat systemisch herstel centraal. Bij systemisch herstel gaat het om de vraag hoe de omgeving van slachtoffers of de omgeving van daders kunnen bijdragen aan herstel. Bemiddelaars van Perspectief Herstelbemiddeling vertellen hoe zij in bemiddelingstrajecten omgaan met systemen waarin betrokkenen verkeren, en welke ontwikkelingen en mogelijkheden zij daarbij zien.

Zij zullen uitleg geven over herstelcirkels, waarbij zij specifiek inzoomen op de slachtoffers van seksueel geweld. Als je zoiets heftigs hebt meegemaakt zoals seksueel misbruik of geweld, voelt het contact met dierbaren daarna soms anders. Zij willen er zijn voor het slachtoffer maar weten vaak niet hoe. En voor slachtoffers kan het moeilijk zijn hun omgeving te betrekken bij wat er in hen omgaat. Terwijl delen hoe je je voelt juist kan bijdragen aan herstel.

Nathalie de la Cousine, directeur Perspectief Herstelbemiddeling leidt deze workshop samen met herstelbemiddelaars **Petra Zoon** en **Désirée Dijk**.

1. Leiders met Lef: een panelgesprek

De dialogen 'Strafrecht met perspectief' hebben inzicht gegeven in het grote belang van organisatieoverstijgende samenwerking, zodat de belangen van de betrokkenen bij een strafrechtelijke procedure écht centraal kunnen worden gezet. Tegelijkertijd zijn er allerlei barrières (juridische, organisatorische en financiële barrières) die samenwerking bemoeilijken.

Hoe ga je daar als leidinggevende of bestuurder mee om? Hoe zorg je dat de medewerkers van jouw organisatie het bredere plaatje zien, de juiste inzet plegen, in samenwerking met anderen en in het belang van betrokkenen? Hoe stimuleer je innovatie en samenwerking, hoe geef je daar richting aan? Hoe geef je ruimte en inspiratie aan je medewerkers?

Deze vragen staan centraal in het panelgesprek onder leiding van Marielle Verberk, directeur Midden Noord bij de Reclassering Nederland. Zij gaat in gesprek met:

- **Fred Pijls:** voorzitter van de Raad van Bestuur van GGZ Oost-Brabant
- **Johan Bac:** directeur Reclassering Nederland
- **Janis Tamsma:** eenheidsleiding politie Amsterdam
- **Lex Staal:** directeur Sociaal Werk Nederland

2. Aan tafel in het Zorg- en Veiligheidshuis: een rollenspel

Een 18e jarige jongen die zich steeds agressiever gedraagt. Die thuis bij zijn ouders voor onveiligheid zorgt, en buiten op straat het verkeerde pad op gaat en lijkt af te glijden in de criminaliteit. Schuif in deze workshop aan bij de tafel in het Zorg- en Veiligheidshuis waar deze jongen wordt besproken!

In Zorg- en Veiligheidshuizen dienen zich steeds complexere casussen aan, waarbij de doelgroep te maken heeft met steeds complexere (multi)problematiek. Lukt het de deelnemers aan tafel om de cliënt centraal te stellen? Om een plan van aanpak te maken, waarbij er voor de betrokken professionals ook eigen organisatiebelangen een rol spelen? Hoe sterk is de samenwerking en wie vertegenwoordigt de cliënt? Ervaar het zelf in het rollenspel onder leiding van **Jeffrey de Bies**, organisatieadviseur, bij onder meer het Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden.

3. Het kind als gedicht: Woorden geven aan perspectief

Wat is perspectief? In deze interactieve workshop onderzoeken politiek-filosoof **Jaap van der Spek** en advocaat/rechter-plaatsvervanger **Coosje Peterse** de praktijk achter deze term in de rechtspraktijk. Hoe wordt taal gegeven aan het verhaal van de verdachte, het slachtoffer en de maatschappij? Welke 'taalspelen' bestaan er in de rechtszaal of het politieverhoor en op welke manier geven die ruimte aan hoop en verbeelding? Ze onderzoeken de taalgrens tussen hoop en valse hoop. Tussen risicobeheersing en verbeelding. Tussen waardering voor het begrijpelijke en het niet-afstraffen van het onbegrijpelijke. Deelnemers leren poëtisch naar de taal van verdachten en slachtoffers te luisteren en onderzoeken hoe daardoor perspectief ontstaat.

4. Doorbreken van criminele carrières in de stad Utrecht

Het is inmiddels dagelijks nieuws: incidenten met jongeren, meestal mannen, actief in de (drugs)criminaliteit. Onderschepte partijen drugs, opgepakte uithalers, plofkraken en onderling geweld. In heel Nederland kampen de grotere gemeenten met deze problematiek, ook Utrecht. Hoe te voorkomen dat jongeren afglijden in de drugscriminaliteit? Hoe criminele carrières te doorbreken én de persoon in kwestie perspectief bieden op een betere toekomst?

De proeftuin 'Multidisciplinair (toezicht)team' (MDT) probeert hier, door lerend experimenteren, het antwoord op te vinden. MDT betreft een samenwerkingsverband tussen de reclasseringsorganisaties en de gemeente Utrecht in de wijk Overvecht. De sociale omgeving van de jongeren krijgt in dit project een actieve rol. Ook betrokkenen zelf wordt nadrukkelijk om hun eigen inbreng gevraagd: het gaat om spreken met hen in plaats van spreken over hen.

Projectleider MDT **Ruben Laats** en PGA-expert **Taoufik Ameziane** nemen u in deze workshop mee op een stedentrip door Utrecht, met volop ruimte voor praktijkvoorbeelden en interactie met de aanwezigen.

Plenaire afronding

Invulling aan het toekomstperspectief | 16:15 - 17:00 uur

De workshops laten zien hoe de strafrechtspleging anders, *effectiever* en *slimmer* kan. In de afrondende interactieve sessie zullen de inzichten uit de workshop de basis vormen voor een gezamenlijk te formuleren toekomstperspectief op het strafrecht.

Praktische informatie

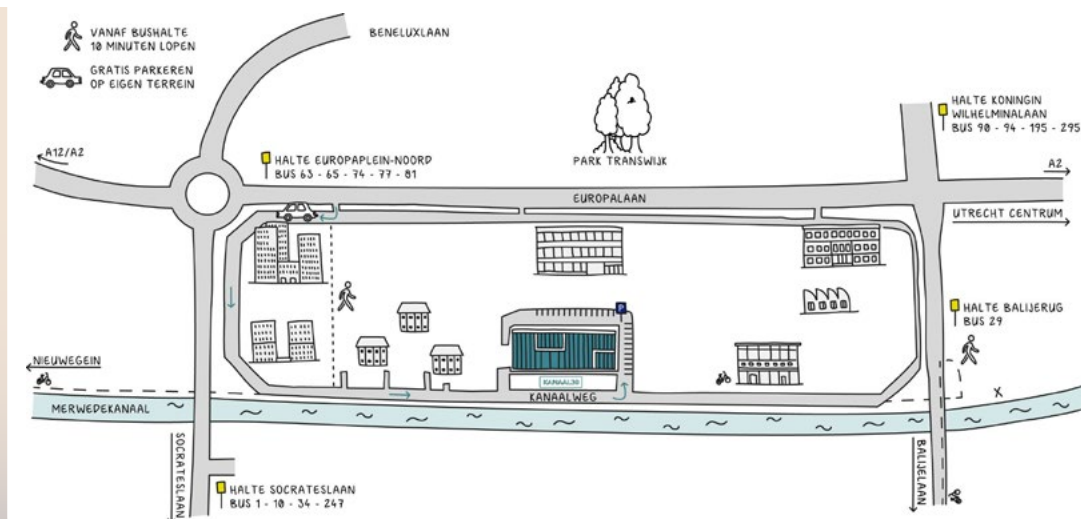
Locatie

De bijeenkomst 'Perspectief waarmaken' vindt plaats op maandag 11 september van 13:00-17:00 uur bij Kanaal30. De inlooplunch start om 12:00 uur. Kanaal30 is een bijzondere evenementenlocatie in Utrecht die goed bereikbaar is met OV(-fiets) en auto (met ruime parkeergelegenheid).

Adres Kanaal30

Kanaalweg 30
3526 KM
Utrecht

Routebeschrijving

Contact informatie

Dr. Suzan Verberk

HiiL, The Netherlands

T: +31 (0) 6 4358 0188

E: suzan.verberk@hiil.org

Tim van den Bergh

HiiL, The Netherlands

T: +31 (0) 6 1393 1385

E: tim.vandenbergh@hiil.org

strafrechtmetperspectief.hiil.org